

[Oluf Johansen.]

foreslået, vil få til opgave at bevare en af monopolhandelens gode egenskaber. Den større frihed vil kunne medføre større svingninger, som let ville kunne slå modet bort hos mange, og det grønlandske folk har ikke mange reserver at tære på til imødegæelse af en krise. Forslaget om en grønlandsk erhvervslånefond skulle tillige løse de økonomiske opgaver i så henseende. Det er svært at sige noget om, hvor store krav der vil blive stillet. Her kan være tale om investering, der skaber værdier, om grundlæggelse af erhvervsvirksomheder m. v.

Denne lovgivning er som allerede nævnt en rammelovgivning, og mange forskellige forhold vil bestemme udviklingen. Jeg må måske tilføje et ønske om, at denne udvikling må blive så naturlig som muligt, og at man ikke glemmer, at det er et lille, primitivt folkesamfunds udvikling, man ved denne betydelige lovgivning har for øje. Det er forståeligt, at der i Grønland, hos den grønlandske befolkning, er store forventninger om forbedrede livsvilkår, og det er klart, at det er hos den yngre del af befolkningen, de største forventninger næres. Det er vel også der, man bedst er i stand til at tilpasse sig efter de nye forhold og at tage mod de nye lovbestemmelser i praksis.

Ligesom vi for et par år siden på forhandlingens og den gode gensidige forståelses grund underbyggede et godt forhold til Færøerne, således har vi også her, med det samme formål for øje og forhåbentlig på samme måde til gavn og til glæde for begge parter, skabt et grundlag for en lykkelige udvikling for Grønland og den grønlandske befolkning. Og jeg tilføjer: til gavn for et varigt samarbejde og fællesskab mellem begge parter, den grønlandske befolkning, Grønland og Danmark.

Med de bedste forventninger herom anbefaler jeg på det radikale venstres vegne de 8 forslag samt det forelagte normeringsforslag til hurtigt fremme i det høje landsting.

Niclasen: Jeg skal omtale de foreliggende lovforslag, mest udfra et færøsk synspunkt.

Det har været med meget stor interesse, jeg har gjort mig bekendt med det foreliggende store lovkompleks, hvori de forskellige grønlandske spørgsmål og problemer er gjort til genstand for behandling af den store sagkyndige kommission og i betænkningen fremstillet på en særdeles koncis og klar måde. Endskønt betænkningen er meget stor — den fylder jo adskillige hundrede sider —, bliver man ikke træt af at læse den

igennem, da stoffet er meget interessant. Den er skrevet og sat op på en letlæselig og praktisk måde, og de forskellige spørgsmål er således fremstillet og behandlet, at det ikke er vanskeligt hurtigt at trænge ind i problemerne. Dette store og betydningsfulde arbejde er gjort færdigt i løbet af kort tid, hvilket må fremhæves og anerkendes. Det er blevet kritiseret, at rigsdagen ikke får lang tid til at behandle disse store og betydningsfulde lovforslag, men det må, synes jeg, være en garanti for os, at forslagene er behandlet i en sagkyndig kommission, der er godt inde i de grønlandske spørgsmål, og hvis medlemmer ved selvsyn har gjort sig bekendt med forholdene, og at forslagene derefter er enstemmigt tiltrådt af de grønlandske landsråd.

Jeg nærer i hvert fald ingen betænkeligheder og vil med glæde stemme for de foreliggende lovforslag, der giver grønlænderne den samme frihed, som vi fik på Færøerne i 1856 eller for ca. 100 år siden, da den færøske monopolhandel blev ophævet, hvorved der skabtes grundlag for den store udvikling på Færøerne, der er sket siden. Det er til stor ære for Danmark, at vi nu får en sådan lovgivning.

Som mangeårig repræsentant for Færøerne her i rigsdagen kan der ved behandlingen af disse lovforslag, der også vil få overordentlig stor betydning for Færøerne, være anledning for mig til at nævne det frisind og den velvilje og interesse, der fra dansk side er vist Færøerne i de 14 år, jeg har været her, i gode og onde tider, ikke mindst fra det ministerium, som Færøerne sorterer under, statsministeriet. Jeg vil takke den højtærede statsminister for de her fremsatte lovforslag.

Jeg skal derefter tillade mig at gøre nogle få historiske bemærkninger. I de ca. 400—500 år, de gamle nordboere boede i Grønland, har „Grønlandskriseren“, det skib, den norske konge var forpligtet til at sende med forsyninger til Grønland mindst en gang årligt, af og til anløbet Færøerne, særlig under modvind og dårlige vejrforhold. I gamle færøske beretninger nævnes to pladser, som Grønlandsskibet plejede at ty ind til under rejserne til og fra Grønland, ligesom sejladsen til Grønland også omtales i det gamle skrift „Kongespejlet“ eller „Konungsskuggsjá“, som det benævnes i det gamle sprog. Der har iøvrigt i de tider i hvert fald af og til været forbindelse mellem Færøerne og Grønland og ikke at glemme med Island og Shetlandsøerne, hvor det gamle sprog levede til op imod vor tid, og hvor der så sent som i 1890 blev nedskrevet ca. 10 000 nordiske